

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет психології

Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІЛОСОФСЬКІ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗНАННЯ ТА ПАМ'ЯТІ»**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Будь-яка

Спеціальність Будь-яка

Спеціалізація

Галузь знань Будь-яка

Затверджено на засіданні кафедри
філософії, соціології та релігієзнавства
Протокол № 1 від 27 серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	«Філософські дослідження знання та пам'яті»
Викладач	Даниляк Ростислав Петрович
Контактний телефон викладача	+380342596015
Е-mail викладача	rostyslav.danylyak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	упродовж семестру за встановленим розкладом на кафедрі
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни «Філософські дослідження знання та пам'яті» є підходи, що аналізують вплив соціокультурних факторів на структуру та розвиток знання, а також форми й особливості соціальної пам'яті.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета: ознайомити студентів зі змістом відношень «знання-суспільство» та «пам'ять-суспільство», поняттями «знання» та «соціальна пам'ять».</p> <p><u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розкрити особливості філософського підходу до феноменів знання та соціальної пам'яті, - ознайомити з видами знання, - експлікувати зміст соціального впливу на знання, - пояснити особливості соціального функціонування пам'яті, - визначити найважливіші інструменти соціальної меморіалізації. 	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Загальні компетентності:</p> <p>Здатність бути критичним і самокритичним. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність до конструктивної взаємодії з іншими людьми, незалежно від їх походження та особливостей культури, і повага до різноманітності. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності Здатність знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел. Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях на засадах діалогу, відкритості й толерантності.</p> <p>Програмні результати навчання:</p> <p>Вміти аналізувати міркування та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки. Вміти викладати власні міркування послідовно, логічно, систематично та аргументовано. Критично оцінювати власну позицію та знання, порівнювати і перевіряти отримані результати. Мати навички ведення інтелектуальних дискусій на засадах діалогу, відкритості й толерантності.</p>	
5. Організація навчання	
Обсяг навчальної дисципліни	

Вид заняття		Загальна кількість годин		
лекції		12 год.		
практичні заняття		18 год.		
самостійна робота		60 год.		
Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
Будь-який	Будь-яка	Будь-який	вибірковий	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		кількість годин		
		лекції	заняття	сам.роб.
Тема 1. Особливості філософського дослідження знання.		2	2	10
Тема 2. Види знання.		2	4	10
Тема 3. Соціокультурний вплив на знання.		2	4	10
Тема 4. Особливості філософського дослідження пам'яті.		2	2	10
Тема 5. Інструменти соціальної меморіалізації.		2	4	10
Тема 6. Особливості соціального функціонування пам'яті.		2	2	10
Загальна кількість годин		12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Загальна кількість балів в межах залікового курсу: 100. Розподіл балів: 0 – 49 балів – «не зараховано»; 50 – 100 балів – «зараховано». Оцінка розраховується інструментарієм електронного журналу, прийнятого в університеті, як середнє арифметичне з усіх отриманих на семінарських заняттях.			
Вимоги до письмових робіт	Дві письмові роботи у вигляді тестів. Тест 1 охоплює матеріал тем 1, 2, та 3. Кількість тестових завдань: 20. Тести закритого типу (з варіантами відповідей). Кількість варіантів відповідей: 4. Кількість вірних відповідей: одна. Час виконання: 20 хв. (в системі дистанційного навчання). Тест 2 охоплює матеріал тем 4, 5 та 6. Кількість тестових завдань: 20. Тести закритого типу (з варіантами відповідей). Кількість варіантів відповідей: 4. Кількість вірних відповідей: одна. Час виконання: 20 хв. (в системі дистанційного навчання).			
Практичні заняття	В межах дев'яти запланованих семінарських занять є обов'язковими дві усні відповіді, які оцінюються як «незадовільно», «задовільно», «добре», «відмінно». Обов'язковим є написання двох тестових робіт після семінарських занять 5 та 9. Результат оцінюється як «незадовільно», «задовільно», «добре», «відмінно».			

Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумковий контроль виставляється за результатами семінарських занять. Наявність щонайменше чотирьох оцінок (двох – за усні відповіді та двох – за письмові роботи) не нижче, ніж «задовільно», є достатньою підставою для зарахування курсу.
Підсумковий контроль	Залік за поточною успішністю.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи. Письмові роботи виконують здобувачі освіти, які навчаються за загальним графіком, відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника», та індивідуальним графіком, відповідно до «Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника».

Дві письмові роботи у вигляді тестів. Тест 1 охоплює матеріал тем 1, 2, та 3. Кількість тестових завдань: 20. Тести закритого типу (з варіантами відповідей). Кількість варіантів відповідей: 4. Кількість вірних відповідей: одна. Час виконання: 20 хв. (в системі дистанційного навчання). Тест 2 охоплює матеріал тем 4, 5 та 6. Кількість тестових завдань: 20. Тести закритого типу (з варіантами відповідей). Кількість варіантів відповідей: 4. Кількість вірних відповідей: одна. Час виконання: 20 хв. (в системі дистанційного навчання).

Академічна доброчесність. У «Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» встановлено морально-етичні принципи та правила поведінки для всіх учасників навчально-освітнього процесу. За цим документом представники університетської громади повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності та у всій своїй навчальній і викладацькій діяльності зобов'язані діяти порядно і доброчесно.

За дотриманням членами університетської громади морально-етичних та правових норм цього Кодексу відповідає Комісія з питань етики та академічної доброчесності при університеті, яка відстежує і регламентує поведінку здобувачів освіти в навчальному процесі.

Не допускається передавання паролю до свого облікового запису до системи дистанційного навчання.

Відвідування занять урегульовано «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника».

Допускається пропуск одного семінарського заняття без відпрацювання. За наявності більшої кількості пропущених семінарських занять або невиконаних тестових завдань необхідно відпрацювати їх шляхом усної відповіді по відповідній темі або написання тесту. Відпрацювання проводяться в межах консультацій (не пізніше одного тижня після пропущеного заняття).

Неформальна освіта. Порядок здобуття неформальної освіти та визнання її результатів регламентує «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника».

Студент самостійно обирає джерела для підготовки до семінарських занять (єдиного підручника немає), допускається відхилення від змісту лекційного курсу.

8. Рекомендована література

1. Ассман А. Простори спогаду. Форми та трансформації культурної пам'яті / Аляйда Ассман / [пер. з нім. К.Дмитренко, Л.Доронічева, О.Юдін]. Київ: Ніка-Центр, 2012. 440 с.
2. Гайналь Т., Даниляк Р., Кучера І. Механізми конструювання соціальної пам'яті. Епістемологічні дослідження в філософії, соціальних і політичних науках. Вип.1, Т.5,

2022. С.18-25.
3. Даниляк Р., Гайналь Т., Кучера І. Підстави типології механізмів соціальної меморіалізації. *Грані: науково-теоретичний альманах*. Том 25. №4. 2022. С. 24-29.
 4. Дюркгайм Е. Первісні форми релігійного життя. Тотемна система в Австралії / Еміль Дюркгайм / Пер. з фр. Г.Філіпчук, З.Борисюк. Київ: Юніверс, 2002. 423 с.
 5. Захарченко В. М. Історія соціології (від античності до початку ХХ ст.): навч. посібник / В. М. Захарченко, О. І. Погорілий. Київ: Либідь, 1993. 336 с.
 6. Киридон А.М. Конструкт «колективна пам'ять» у фокусі часу: теоретичний дискурс. *Український інститут національної пам'яті: веб-сайт*. URL: <https://old.uinp.gov.ua/publication/konstrukt-kolektivna-pamyat-u-fokusi-chasu-teoretichnii-diskurs> (дата звернення: 07.10.2024).
 7. Кісь О. Колективна пам'ять та історична травма: теоретичні рефлексії на тлі жіночих спогадів про Голодомор. *Україна модерна. Міжнародний інтелектуальний часопис*. URL: <https://uamoderna.com/md/216-216> (дата звернення: 07.10.2024).
 8. Коннертон П. Як суспільства пам'ятають. Пер. з англ. С.Шліпченко. Київ: Ніка-Центр, 2004. 184 с.
 9. Мангайм К. Ідеологія та утопія / Карл Мангайм / Пер. з нім. Київ: Дух і Літера, 2008. 370 с.
 10. Національна пам'ять: соціокультурний та духовний виміри. Національна та історична пам'ять: Зб. наук. праць. Випуск 4. Київ: ДП НВЦ «Пріоритети», 2012. 296 с.
 11. Оксана Косміна: запорозькі козаки носили не шаровари, а вузькі полотняні штани. *Історична правда: веб-сайт*. URL: <https://www.istpravda.com.ua/articles/2020/03/2/157122/> (дата звернення: 07.10.2024).
 12. Петрушенко В.Л. Епістемологія як філософська теорія знання. Львів: Видавництво Державного університету «Львівська політехніка», 2000. 296 с.
 13. Петрушенко В.Л. Філософія знання: онтологія, епістемологія, аксіологія: Монографія. Львів: Ахілл, 2005. 320 с.
 14. Поппер К. Соціологія знання / Карл Поппер. *Відкрите суспільство та його вороги. Том 2* / Перекл. з англ. О.Буценка. Київ: Основи, 1994. С. 229-241.
 15. Bitter S. Making Ruins / Sabine Bitter, Helmut Weber. *Memory*, edited by Philippe Tortell et al., Peter Wall Institute for Advanced Studies. Vancouver, BC, 2018. P. 39–48.
 16. Keszei A. Memory and the Contemporary Relevance of the Past. *The Hungarian Historical Review*. 2017. vol. 6, no. 4. P. 804–824.
 17. Metzger F. Devotion and Memory – Discourses and Practices. *Kirchliche Zeitgeschichte*. 2018. vol. 31, no. 2. P. 329–347.
 18. Misztal B.A. Theories of Social Remembering. Maidenhead, Berkshire, England: Open University Press, 2003. 208 p.
 19. Wawrzyniak J. Memory Studies in Eastern Europe: Key Issues and Future Perspectives / Joanna Wawrzyniak, Małgorzata Pakier. *Polish Sociological Review*. 2013. N 183. P. 257–279.

Викладач:

Даниляк Ростислав Петрович,
доцент кафедри філософії, соціології та релігієзнавства